

Argumentacja semantyczna – pojęcie, typy i kryteria poprawności

Streszczenie

Celem niniejszej rozprawy jest wyróżnienie pewnego rodzaju argumentów oraz opracowanie definicji, podziału oraz kryteriów oceny argumentów semantycznych. W pracy wychodzę od uzasadnionej obserwacji, że argumenty oparte na zabiegach semantycznych stanowią powszechny i bardzo skuteczny sposób perswazji. Pokazuje to analiza przykładów takich argumentów nie tylko z życia codziennego czy debaty politycznej, ale również z dyskursu prawniczego i naukowego, np. kazus z 2008 roku redefinicji planety, w wyniku którego Pluton przestał być planetą, czy dokonana przez G. W. Busha w 1988 roku redefinicja terminu „mokrado” w wyniku której prawie połowa mokradła mogła zostać przeznaczona pod zabudowę. Problemem, który łączy te różne dyskusje, jest używanie różnego typu zabiegów semantycznych przy budowaniu argumentacji. Argumenty tego typu, oparte na definicjach perswazyjnych lub atrybucjach, nazywam semantycznymi.

W pracy podejmuję trzy problemy: Jak są zbudowane tego typu argumenty? Jakie są typy tego rodzaju argumentów? Kiedy można je uznać za mocne, a kiedy za słabe? W rozprawie uściślam pojęcie argumentacji semantycznej, omawiam trudności związane z definicją tego pojęcia oraz odnoszę się do możliwych zarzutów do zaproponowanej definicji. Dalej proponuję typologię argumentów semantycznych, która obejmuje różne sposoby budowania argumentów w oparciu o modyfikację znaczeń. Wreszcie formułuję kryteria oceny poprawności takich argumentów w formie tzw. pytań krytycznych, które – analogicznie do innych rodzajów argumentów – mają pomóc rozstrzygać, czy taki argument jest słaby czy mocny.

Na każdym z tych etapów ustalenia ogólne są wsparte analizami konkretnych argumentów dobranych tak, były reprezentatywne dla różnych typów argumentacji semantycznej. Takie zrealizowanie tych trzech zadań – definicja, typologia, kryteria oceny – umożliwia opracowanie trafnego modelu argumentu semantycznego – w tym sensie, że wzorzec takiej argumentacji zbudowany na podstawie wyników analizy argumentów stosowanych w dyskusjach daje podstawę do skutecznej i intersubiektywnej oceny konkretnych argumentów.

Słowa kluczowe: teoria argumentacji, definicje perswazyjne, argumentacja semantyczna, argumenty z atrybucji, argumenty z definicji.

27/5/2022
